



**Deze nota betreft het thema 'waterkwaliteit'**

Rijnland zorgt voor schoon en gezond water voor mens en natuur, nu én in de toekomst. We beheren en onderhouden het watersysteem in o.m. meren, plassen, agrarische polders, het stedelijk gebied, en natuurgebieden.

**Film waterkwaliteit**

## Memo – Ter kennisname

Registratienummer:  
19.005002

Aan: VV  
Van: D&H  
Onderwerp: Aanpak zwemwater en blauwalgen  
Datum: 5-2-2019

### Waarom moet u dit weten

In 2016 heeft de VV ingestemd met de aanpak van blauwalgen voor de periode 2017-2021. In 2018 is hier de bacteriologische kwaliteit aan toegevoegd. Bij deze aanpak wordt jaarlijks een krediet gevraagd voor de geprioriteerde, geplande maatregelen. Een aantal maatregelen zijn conform planning 2017-2021 in uitvoering. Andere maatregelen lopen echter vertraging op door het moeizame proces met andere overheden voor het verkrijgen van cofinanciering en de beschikbare capaciteit (ongeveer 1 fte<sup>1</sup>).

Met deze memo informeer ik u over de stand van zaken en het vervolg van de aanpak zwemwater.

### Kernboodschap

Eind 2017 is krediet verleend voor maatregelen om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren. Hiervoor zijn de maatregelen voor Europapark (afvoeren als zwemwaterlocatie en herstellen naar oorspronkelijke situatie) en Cronesteijn (verplaatsen van inlaat en deze voorzien van telemetrie) in uitvoering. Realisatie is voorzien conform planning in 2019.

Het vervangen van de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer loopt vertraging op. Hiervoor zijn de technische voorbereidingen nagenoeg afgerond, maar is nog niet de benodigde cofinanciering gevonden. Dit wordt op bestuurlijk niveau opgepakt.

Onderzoeken naar mogelijke maatregelen in de Veerplas, Peddelpoel, Nieuwkoopse plassen en Toolenburg speelvijver worden in 2019 uitgevoerd. Hieraan worden ook de locaties Amsterdamse Bos en Zegerplas toegevoegd op basis van de zwemwaterkwaliteitsmonitoring tot en met 2018. Maatregelen (en eventueel bijbehorend krediet) worden eind 2019/begin 2020 aan de VV voorgelegd.

### Context

In het beheergebied van het hoogheemraadschap van Rijnland liggen (nu) 43 officieel aangewezen zwemwaterlocaties. Op deze locaties is de EU Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) en de Wet Hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden van toepassing. Voor het uitvoeren van de

---

<sup>1</sup> Betreft totale inzet voor zwemwater en blauwalgenbestrijding: monitoring, data analyse, rapportage, uitvoeren van maatregelen, innovatie, beleidsontwikkeling en advisering.

maatregelen zijn de wettelijke verplichtingen voor “bacteriële verontreinigingen” anders dan voor “blauwalgen”:

- Bacteriële verontreinigingen  
In de Zwemwaterrichtlijn is als resultaatverplichting opgenomen dat ten aanzien van de bacteriologische kwaliteit in 2015 alle zwemwaterlocaties minimaal de klasse ‘aanvaardbaar’ moeten hebben. Ook is een inspanningsverplichting opgenomen om de zwemwaterkwaliteit op meer locaties in de klasse ‘goed’ of ‘uitstekend’ te krijgen.
- Blauwalgen  
Rijnland heeft geen wettelijke verplichting om blauwalgoverlast aan te pakken. In de praktijk zorgen blauwalgen wel voor de meeste problemen (per jaar ca. 50% van de zwemwaterlocaties) en negatieve publiciteit. De impact van blauwalgen beperkt zich niet tot alleen zwemwater. Drijflagen zorgen voor stankoverlast voor omwonenden en recreatie (pleziervaart) en kunnen mogelijk een risico vormen voor de volksgezondheid. Daarnaast hebben blauwalgen ook effect op de ecologie (waterflora en -fauna staan direct in contact met blauwalgen), waardoor mogelijk KRW-doelen niet gehaald worden. Vandaar dat we in ons Waterbeheerplan 5 hebben opgenomen dat we de overlast door blauwalgen willen beperken.

#### *Wat is al afgesproken*

- In november 2016 heeft de VV ingestemd met de aanpak van blauwalgen voor de periode 2017-2021. Hierin is een prioritering gemaakt, waarbij gepland is jaarlijks een krediet aan te vragen. In 2018 is dit samengevoegd met de maatregelen voor verbeteren van de bacteriologische kwaliteit.
- In november 2017 heeft de VV hiervoor een krediet verleend van €760.000,- (50% van krediet is voorfinanciering van bijdrage derden). Hiervoor wordt:
  - op de locatie Cronesteijn maatregelen getroffen om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren;
  - de locatie Europapark als officiële zwemwaterlocatie afgevoerd. De locatie wordt hersteld naar de basisfunctie van waterafvoer;
  - voor vier locaties (Veerplas, Peddelpoel, Nieuwkoopse plassen en Toolenburg speelvijver) geïnvesteerd in meer inzicht in beheer en onderhoud en wordt de ontwikkeling van de zwemwaterkwaliteit gevolgd om vervolgens in 2019 besluit te nemen over benodigde maatregelen.
  - De installatie in de Nieuwe Meer vervangen.
- Verder is Rijnland partner in een samenwerkingsprogramma (met o.a. UvA en Arcadis) om blauwalgen te bestrijden met waterstofperoxide. Dit programma loopt van 2016 tot en met 2019 en wordt gefinancierd uit exploitatiemiddelen. Hier worden jaarlijks in 3 plassen pilots uitgevoerd.

#### Toelichting - stand van zaken 2018

##### Bacteriologische verontreiniging:

Na het zwemseizoen 2018 is de bacteriologische zwemwaterkwaliteit van de zwemwaterlocaties getoetst. Dit resulteerde in 3 locaties bacteriologisch ‘slecht’, 3 ‘aanvaardbaar’ en de overige ‘goed’ of ‘uitstekend’. Dit is een verbetering ten opzichte van 2015, toen er 5 ‘slecht’ en 3 ‘aanvaardbaar’ waren.

‘Slecht’ zijn: Europapark (Alphen aan den Rijn), Cronesteijn (Leiden) en Meijepark (Nieuwkoop). Europapark wordt door de provincie begin 2019 niet meer aangewezen als zwemwaterlocatie. Voor Cronesteijn ligt de oplossing in het verplaatsen van de inlaat en deze te voorzien van telemetrie, zodat deze automatisch gesloten kan worden bij verontreinigingen. De uitvoering hiervoor is in gang gezet en de realisatie is voorzien voor het zwemseizoen 2019. Voor Meijepark moet de oplossing gezocht worden in een aangepast beheer van oevers en steigers i.v.m. watervogels.

‘Aanvaardbaar’ zijn: Zegerplas-westzijde (Alphen aan den Rijn), Amsterdamse Bos grote vijver (Amstelveen) en Toolenburg speelvijver (Hoofddorp). Toolenburg speelvijver vertoont, na herstelmaatregelen, een opgaande lijn. De verwachting is dat Toolenburg speelvijver over 1 of 2 jaar onder het predicaat ‘goed’ valt. Dat geldt niet voor de locaties Zegerplas en Amsterdamse Bos.

Deze zijn juist verslechterd in de afgelopen jaren. De gemeente Alphen aan den Rijn gaat bij de Zegerplas in het eerste half jaar van 2019 aan de slag met een verbeterplan. Voor het Amsterdamse Bos gaan we samen met de beheerder van het bos onderzoeken wat de oorzaak is om te komen tot doeltreffende maatregelen.

#### Blauwalgen:

De luchtmenginstallatie ten behoeve van blauwalgenbestrijding in de Nieuwe Meer is aan vervanging toe. Hiervoor heeft de VV een krediet verleend met als voorwaarde dat belanghebbenden voor de helft meefinancieren. Op dit moment heeft geen van de benaderde partijen een financiële bijdrage toegezegd (voor verdere informatie zie memo - ter kennisname nota 18.143204). Bij het vernieuwen van de luchtmenginstallatie heeft Nuon de wens deze verhoogd aan te leggen. Nuon is bereid de meerkosten hiervan voor zijn rekening te nemen. Rijnland wil graag stappen zetten en gaat daarom de bijdrage voor vervanging bestuurlijk bespreken met de betrokken partijen.

#### Vervolg

De locatie Europapark (afvoeren als officiële zwemwaterlocatie en herstellen naar oorspronkelijke functie) en Cronesteijn (verplaatsen van inlaat en voorzien van telemetrie) worden conform planning afgerond in 2019.

Vervanging van de installatie in de Nieuwe Meer is in afwachting van cofinanciering. Technische voorbereidingen zijn nagenoeg afgerond. Na het verkrijgen van de benodigde cofinanciering kost met name het aanbestedingstraject (Europese aanbesteding) tijd. Realisatie is voorzien in 2020 (oorspronkelijke planning was 2019).

Onderzoek naar de Veerplas, Peddelpoel, Nieuwkoopse plassen en Toolenburg speelvijver stonden oorspronkelijk ook gepland voor 2018. Door beperkte capaciteit zijn deze doorgeschoven en worden in 2019 ter hand genomen. Hieraan worden Zegerplas en Amsterdamse Bos toegevoegd.

Doordat een deel van de werkzaamheden uit 2018 wordt doorgeschoven naar 2019, zijn eind 2018 geen nieuwe maatregelen voorgesteld. Hiermee wordt de aanpak zwemwater en blauwalgen 2017 – 2021 dus met een jaar verlengd. Het eerstvolgende VV voorstel volgt eind 2019/begin 2020.